Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Advies over de versterkingsopgave en de versnellings-maatregelen

Tussentijdse voortgangsrapportage van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Inhoud

1. Inleiding 2
2. Voortgang van de versterking 4
2.1 Voortgang in aantallen gehele versterkingsopgave 4
2.2 Voortgang versnellingsmaatregelen 5
2.3 Voortgang kennisontwikkeling, verbetering informatievoorziening en integrale aanpak schade en versterken 13
3. Beoordeling voortgang 15
3.1 Beoordeling voortgang versterking in aantallen 15
3.2 Beoordeling voortgang versnellingsmaatregelen 16
3.3 Voortgang verbetering aanpak en informatievoorziening 19
3.4 Conclusie SodM 21
4. Adviezen 22

1. Inleiding

Op 1 februari 2018 heeft het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) naar aanleiding van de beving bij Zeerijp geadviseerd om de gaswinning zo snel als mogelijk naar 12 miljard Nm^3 per jaar terug te brengen.[1] Alleen als deze afbouw is gerealiseerd en de versterking is uitgevoerd, is het in Groningen net zo veilig als elders in Nederland.

Op 28 mei 2019 heeft SodM de minister geadviseerd in het komende gasjaar (2020-2021) niet meer dan 12 miljard Nm^3 te winnen. Bovendien adviseerde SodM om een crisisaanpak te hanteren voor zowel de afbouw van de gaswinning als de versterkingsopgave en te komen tot een gezamenlijke crisisaanpak van schadeafhandeling en versterking. Directe aanleiding van deze adviezen was de beving bij Westerwijtwerd, die de bestaande situatie van de grote hoeveelheid schades, de achterblijvende versterking en enige mate van maatschappelijke ontwrichting verergerde. Een crisisaanpak moet ervoor zorgen dat het resultaat voor de bewoners voorop staat en dat afspraken, regels en procedures waar noodzakelijk hierop aangepast worden.

In het plenaire debat in de Tweede Kamer op 4 juni 2019 heeft de Minister-President bevestigd dat er sprake is van een crisis en namens de regering excuses aangeboden voor het feit dat de veiligheid heel lang niet is meegewogen in de discussie over gaswinning in Groningen. En ook dat de opgave van versterken en schade-afhandeling is onderschat, er is te veel nadruk gelegd op de precisie van de juridische zekerheid ten koste van snelheid. De Tweede Kamer heeft in juni 2019 aan de minister van EZK gevraagd het advies van SodM van 28 mei 2019 integraal over te nemen en over de voortgang van ieder onderdeel van het advies ieder kwartaal te rapporteren.[2]

De minister van EZK heeft op 12 september 2019 besloten de gaswinning in het gasjaar 2019-2020 af te bouwen naar 11,8 miljard Nm^3.[3] Daarmee komt de gaswinning onder het door SodM geadviseerde niveau van 12 miljard Nm^3. De minister heeft eveneens besloten de gaswinning in het gasjaar 2022-2023 naar nul terug te brengen uitgaande van een gemiddeld temperatuurverloop.

De veiligheidsrisico's nemen door de versnelde afbouw van de gaswinning eveneens versneld af. Echter, de dalende veiligheidsrisico's zullen naar verwachting de komende jaren nog niet ertoe leiden dat de gebouwen in de regio voldoen aan de veiligheidsnorm. Wanneer dit wel het geval zal zijn, is op dit moment nog niet inzichtelijk. Op dit moment leidt de beoordeling van gebouwen nog steeds tot de conclusie dat deze versterkt moeten worden. De versterkingsoperatie blijft dan ook urgent. Deze urgentie wordt bovendien gevoed door de sociale impact van de achterblijvende voortgang van de versterkingsoperatie. Deze sociale impact uit zich onder andere in stress, gezondheidsklachten en afnemend vertrouwen in overheid en democratie.[4] Ook werkt deze negatief door op het veiligheidsgevoel van de inwoners van de provincie Groningen.

[1] https://www.sodm.nl/onderwerpen/aardbevingen-groningen/documenten/publicaties/2018/02/01/advies-groningen-gasveld-n.a.v.-aardbeving-zeerijp-van-8-januari-2018.
[2] SodM heeft begrepen heeft dat inmiddels de afspraak is gemaakt halfjaarlijks aan de Tweede Kamer te rapporteren.
[3] Brief met kenmerk: DGKE-PGG/ 19190924.
[4] https://www.sodm.nl/sectoren/gaswinning-groningen/documenten/rapporten/2019/06/26/voortgang-van-de-versterkingsopgave-en-de-afbouw-van-de-gaswinning.

Met de gezamenlijke brief van de ministers van EZK en BZK van 11 september 2019[5]is aan de Tweede Kamer een overzicht verschaft van de versnellingsmaatregelen waarover het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) overeenstemming heeft bereikt, en de planning van realisatie. De (bijlagen bij de) brief van de ministers van EZK en BZK van 16 oktober 2019 kan worden beschouwd als eerste rapportage over de voortgang van de versterking. Inmiddels is op 23 januari 2020 in het BOG een versnellingspakket vastgesteld door beide ministers en de regio, en naar de Tweede Kamer gestuurd.

In juni 2020 zal SodM voor de tweede keer een jaarlijkse voortgangsverslag en beoordeling publiceren. Gelet op de urgentie van de versterking heeft SodM in de periode november tot en met januari de voortgang van de versterking en de versnellingsmaatregelen alvast gericht onderzocht. Hiertoe heeft SodM verschillende informatieverzoeken gedaan aan de NCG en intensieve gesprekken gevoerd. SodM heeft daarbij geconstateerd dat ondanks grote inspanningen van de NCG het niet eenvoudig bleek een scherp beeld van de voortgang op te leveren. SodM heeft op basis van de aangeleverde informatie en duiding door NCG en andere partijen in het versnellingsteam, de voortgang beoordeeld mede in het licht van de door SodM eerder gegeven en overgenomen adviezen. Op basis van deze beoordeling heeft SodM in dit rapport een aantal adviezen opgenomen.

Deze rapportage is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 2 beschrijft SodM de voortgang van de versterking, de versnellingsmaatregelen en van de verbetering van de aanpak en informatievoorziening. In hoofdstuk 3 beoordeelt SodM deze voortgang in het licht van de urgentie en omvang van de opgave en de door SodM eerder afgegeven adviezen. Ten slotte doet SodM in hoofdstuk 4 een aantal aanbevelingen.

[5] Brief met kenmerk: PDGB-19201532

2. Voortgang van de versterking

Institutioneel is hard gewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe versterkingsaanpak. De NCG heeft een grote inspanning geleverd om een versnelling te bewerkstellingen in 2020. De uitvoeringsverantwoordelijkheid is overgegaan van het ministerie van EZK naar het ministerie van BZK. De uitvoering van de versterking door de NCG gebeurt nu onder verantwoordelijkheid van BZK. Het veiligheidsbeleid blijft de verantwoordelijkheid van EZK. De overdracht van gegevens van CVW naar de NCG is gerealiseerd, het CVW is opgeheven en de taken zijn in het publieke domein gebracht. De TCMG en NCG hebben een convenant getekend zodat zij beter kunnen samenwerken om gecombineerd schadeherstel en versterking te realiseren. De NCG en BZK hebben hard gewerkt om middels een Bouwakkoord de voor de versterking vereiste capaciteit te borgen.

Dit hoofdstuk begint met een korte beschrijving van de daadwerkelijke voortgang in de versterkingsoperatie (paragraaf 2.1), gevolgd door een beschrijving van de voortgang van de belangrijkste versnellingsmaatregelen (paragraaf 2.2). Vervolgens wordt de voortgang van de kennisontwikkeling, verbetering informatievoorziening en integrale aanpak schade en versterken besproken (paragraaf 2.3). Dit hoofdstuk beschrijft de feiten zoals die met SodM gedeeld zijn. In hoofdstuk 3 beoordeelt SodM deze feiten.

2.1 Voortgang in aantallen gehele versterkingsopgave

SodM schatte de omvang de versterkingsopgave in haar eerste voortgangsverslag (juni 2019) op ongeveer 18.000 adressen.[6] In 2019 is de omvang van de versterkingsopgave gegroeid tot ongeveer 26.000 adressen. De beide bewindslieden en de regiobestuurders waren namelijk overeengekomen dat onder andere de adressen die in het verleden wel al in opdracht van het CVW geïnspecteerd waren maar geen (licht) verhoogd risicoprofiel hadden, toegevoegd konden worden aan de versterkingsopgave.

Op basis van informatie afkomstig van de NCG heeft SodM de volgende aantallen kunnen vaststellen:

Versterkingsopgave	**(totaal ca 26.200 adressen)[7]**
Opnames (totaal tot nu toe):	15.300 adressen
Wacht op opname:	10.900 adressen
Werkvoorraad versterking	
Wacht op beoordeling:	7.800 adressen
Wacht op versterking:	5.600 adressen
Uitvoering	
Versterking (totaal afgerond)	1.000 adressen
Versterking in uitvoering:	900 adressen

Van de totale omvang van de versterkingsopgave van ongeveer 26.200 zijn inmiddels ongeveer 15.300 adressen opgenomen en moeten nog ongeveer 10.900 adressen opgenomen worden. Van de ongeveer 15.300 adressen die al zijn opgenomen zijn er ongeveer 7.500 beoordeeld en moeten nog ongeveer 7.800 beoordeeld worden. Van de ongeveer 7.500 adressen die al beoordeeld zijn wachten

[6] https://www.sodm.nl/sectoren/gaswinning-groningen/documenten/rapporten/2019/06/26/voortgang-van-de-versterkingsopgave-en-de-afbouw-van-de-gaswinning (p. 24).
[7] De getallen in dit overzicht zijn door SodM afgerond.

ongeveer 5.600 adressen op versterking, wordt op dit moment aan ongeveer 900 adressen gewerkt en zijn ongeveer 1.000 adressen in totaal versterkt.

Per fase van de versterkingsopgave ziet SodM de volgende toename van de aantallen adressen:

	2019 (jul-dec)	2019 (jan-jun)	2019	2018	2017	Voor 2017
Opname	1939	260	2.199	4.033	5.121	3993
Beoordeeld	656	357	1.013	2.341	2.955	1221
Project vastgesteld	257	287	544	452	600	307
Uitvoering gereed	100	386	486	231	105	201

Bovenstaande tabel maakt zichtbaar dat de versterkingsoperatie gemiddeld in 2019 ten opzichte van 2018 ruwweg op halve kracht verder is gegaan voor wat betreft de opnames en beoordelingen. Het aantal vastgestelde projecten is in 2019 met een kleine twintig procent toegenomen ten opzichte van 2018. Het aantal in 2019 opgeleverde versterkte huizen is verdubbeld ten opzichte ten opzichte van 2018.

Bij vergelijk van de twee helften van 2019 wordt zichtbaar dat in de tweede helft van 2019 een daadwerkelijke versnelling is opgetreden in de aantallen opgenomen en beoordeelde adressen. Echter, het aantal vastgestelde projecten en opgeleverde versterkte adressen is gestagneerd in de tweede helft van 2019 ten opzichte van het eerste halve jaar. De vastgestelde projecten[8] en uitgevoerde projecten in de eerste helft van 2019 waren al opgenomen en beoordeeld voordat de versterkingsoperatie in 2018 omgebouwd werd naar een nieuwe aanpak.

2.2 Voortgang versnellingsmaatregelen

In het Bestuurlijk Overleg Groningen van 5 juni 2019 is afgesproken om een tijdelijk versnellingsteam in te richten dat het pakket van versnellingsmaatregelen realiseert. Het versnellingsteam bestaat uit afgevaardigden van gemeenten, provincie, het ministerie van EZK, het ministerie van BZK en de Nationaal Coördinator Groningen. In de uitvoeringsplanning die in juli is vastgesteld door de bestuurders zijn achttien versnellingsmaatregelen opgenomen.[9]

In de Voortgang versnellingsmaatregelen (zie bijlage 3 bij brief van de minister van EZK aan de Tweede Kamer van 16 oktober 2019) worden acht hoofdthema's genoemd die voor de gewenste versnelling voor opname, beoordeling en uitvoering van de versterking moeten zorgen.[10]

[8] De NCG hanteert de volgende definitie voor 'project vastgesteld': het projectplan voor versterken van een gebouw is vastgesteld door NCG in nauw overleg met de bewoners.
[9] Deze uitvoeringsplanning is op 11 september als bijlage ('Uitvoeringsplanning versnellingsmaatregelen, versie 9 juli 2019') bij kamerbrief met kenmerk PDGB/ 19201532 naar de Tweede Kamer gestuurd.
[10] Kenmerk: PDGB/ 19223607.

1. **Overkoepelend Versterkingsproces** onder één uitvoeringsorganisatie met sterk vereenvoudigde procedures waarbij de bewoner centraal staat.
2. **Praktijkvariant** -Zoals de aannemersvariant bij de schadeafhandeling waarbij geselecteerde ervaren aannemers zelf een plan van aanpak maken op basis van expert-judgement.
3. **Typologiebenadering** - Een standaardpakket maken voor de versteviging van panden die in dezelfde typologie vallen.
4. **Herbeoordeling adressen met normaal risicoprofiel uit Batch 1581** – Uitvoeren van de bestaande versterkingsadviezen van panden en toetsen of een herbeoordeling van de panden met een normaal risicoprofiel nieuwe inzichten oplevert.
5. **Meerjarig versterkingsplan-**waar bij lokale versterkingsplannen worden afgestemd met beschikbare productiecapaciteit.
6. **Professionele productie sturing** en inrichten van een publiek dashboard met gevalideerde data, planning en rapportage van de voortgang.
7. **Aanbestedingsstrategie** door te komen tot een Bouwakkoord waarbij een versnelling in de versterking gerealiseerd wordt door specifieke taken van de versterking aan te besteden aan specialisten
8. **Eén uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2020** onder ministerie van BZK waarbij NCG en TCMG-data van Centrum Veilig Wonen (verder CVW) en Nederlands Aardolie Maatschappij (verder NAM) kunnen integreren tot één betrouwbaar en eenduidig databestand

Deze maatregelen hebben tot doel versterkingsopgave te versnellen, de regie van de gemeenten te vergroten en het bewonersperspectief te verbeteren. Op 23 januari jongstleden is een zogenoemd ‘versnellingspakket’ door de bestuurders goedgekeurd. In dit pakket zijn de hoofdthema’s uitgewerkt in 14 voorstellen die zoals het pakket beschrijft ‘direct versnelling op kunnen leveren in het gehele versterkingsproces’.[11]

[11] BZK, DGBRW Groningen Versterken en Perspectief Kenmerk 2019-0000685591.

DOELEN

MAATREGELEN VERSNELLEN VAN DE VERSTERKINGSOPERATIE
1. Praktijkaanpak: ontwikkelen proces waarbij versterkingsmaatregelen door één opdrachtnemer bepaald worden op basis van kennis en expertise van aannemers en constructeurs
2. Typologiebenadering: ontwikkelen proces waarbij versterkingsmaatregelen bepaald worden op basis van doorgerekende woningen uit eenzelfde typologie
3. Eén UO: inrichten van één Uitvoeringsorganisatie
4. Versnellingsmaatregelen klassiek proces: ontwikkelen van maatregelen om het reguliere versterkingsproces te versimpelen en te versnellen
5. Bouwakkoord: uitvoeringscapaciteit maximaliseren en uitvoering versnellen middels een bouwakkoord, het oprichten van een bedrijfsbureau en het opstellen van een marktbenaderingsstrategie
6. 1581 steekproef: uitvoeren steekproef en beslissen over uitvoering batch 1581

VERGROTEN REGIE VAN DE GEMEENTEN
7. MJVP: ondersteunen van gemeenten bij het ontwikkelen van het MJVP
8. Productiesturing: inrichten van professionele productiesturing en verbeteren van informatievoorziening, o.a. middels de ontwikkeling van een dashboard
9. Inpassingskosten: opstellen van een definitie van en kostennormering voor extra kosten die gemeenten maken en onvermijdelijk zijn gerelateerd aan de versterking van woningen

VERBETEREN BEWONERSPERSPECTIEF
10. Opname op verzoek: bepalen doelgroep en kaders van het loket opname op verzoek
11. Verkenning voorschotsregeling schade door waardedaling: inzichtelijk maken wat de uitvoeringsimplicaties zijn van een voorschotsuitkering en besluiten of het mogelijk is om een voorschot waardedaling in 2019 uit te keren
12. Opkoopregeling: uitwerken voorstel voor een aanpassing van het Koopinstrument. Deze regeling is voor woningeigenaren in het aardbevingsgebied, die hun huis willen verkopen, maar daar niet in slagen. Het voorstel ziet tevens op de wijze waarop het beschikbare budget kan worden verdeeld over de komende jaren en welke voorwaarden zullen worden gehanteerd
13. Nieuwbouwregeling: uitwerken continuering van de Nieuwbouwregeling na juli 2019
14. Overkoepelend versterkingsproces: verbeteren regie bewoners middels in kaart brengen van de klantreis en keuzemogelijkheden.

Gegeven de keuze van SodM om deze tussenrapportage omtrent de voortgang van de versterkingsoperatie uit te brengen, was er beperkt tijd beschikbaar om onderzoek te doen. SodM heeft zich daarom gericht op een aantal van de meest belangrijke versnellingsmaatregelen. Dit zijn allereerst het realiseren van (1) de praktijkaanpak (voorheen 'aannemersvariant') en (2) de typologiebenadering. Beide benaderingen hebben de potentie om de versterkingsopgave te versnellen. Daarnaast heeft SodM ook gekeken naar (3) de maatregelen om de reguliere procedure te versnellen. In de begeleidende brief bij het versnellingspakket staat ook (4) aangekondigd dat een impuls gegeven zal worden aan het Bouwakkoord en tevens een akkoord in voorbereiding is over de marktbenadering, beschikbaarheid van bouwcapaciteit en de werkwijze en contracteerwijze van de totale versterkingsopgave.

Niet opgenomen in de uitvoeringsplanning van de versnellingsmaatregelen, maar wel belangrijk voor de versnelling van de gehele versterkingsoperatie is het werken op basis van de laatste inzichten omtrent (5) de dreiging en (6) de beoordelingsmethode van het weerstandsvermogen van gebouwen. Hiertoe heeft SodM al eerder adviezen gegeven. In deze tussenrapportage inventariseert SodM de stand van zaken met betrekking tot deze adviezen. Ten slotte kijkt SodM in deze rapportage naar de stand van zaken met betrekking tot (7) de batches 1581 en 3260 en (8) het mandaat van de NCG. Hierna beschrijft SodM de voortgang van de hiervoor genoemde versnellingsmaatregelen deels in het licht van de door SodM gegeven adviezen.

(1) Praktijkaanpak

De voorgenomen praktijkaanpak kenmerkt zich door het feit dat de bewoner meer regie krijgt op het versterkingsproces: de bewoner wordt vanaf het begin betrokken en bewonerswensen worden vroeg in het proces geïdentificeerd. Om dit mogelijk te maken wordt één partij verantwoordelijk gemaakt wordt voor het gehele proces van planontwikkeling tot en met uitvoering. De aannemer krijgt daarbij de ruimte voor een onderbouwd deskundigenoordeel. Doordat er in deze aanpak geen uitgebreide beoordeling door een ingenieursbureau gedaan wordt, kan sneller worden overgegaan tot het daadwerkelijk uitvoeren van de versterking. Voor het uitvoeren van de praktijkaanpak zijn bouwers geselecteerd die ervaring hebben met het versterken van huizen in Groningen op basis van versterkingsadviezen. De door de bouwer voorgestelde versterkingsmaatregelen moeten vergelijkbaar zijn met de uitkomsten van beoordelingen van ingenieursbureaus op grond van de geldende versie van de NPR.

De planning in juli 2019 was om uiterlijk op 1 september 2019 de uitwerking van de praktijkaanpak (toen 'aannemersvariant' genoemd) op hoofdlijnen gereed te hebben en te starten met de pilot. De uitwerking van de definitieve praktijkaanpak zou dan per januari 2020 gereed moeten zijn, zodat de uitrol van deze aanpak dan zou kunnen starten en uiterlijk 1 april een feit zou zijn.

Het versnellingsteam heeft in samenspraak met de NCG ervoor gekozen om de pilot van de praktijkaanpak zorgvuldig voor te bereiden. Dat betekent dat de afgelopen acht maanden de pilot goed doordacht is. Daarmee beoogt het versnellingsteam een snelle uitrol te bewerkstelligen als uit de pilot blijkt dat de praktijkaanpak succesvol is. Hiermee verklaart het versnellingsteam waarom de pilot van de praktijkaanpak op dit moment nog niet gestart is.

Inmiddels is in het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) van 23 januari 2020 groen licht gegeven voor de start van de pilot. Voor deze pilot is een aantal van ongeveer 250 adressen geselecteerd. De uiteindelijke omvang van de pilot zal kleiner zijn, want bewoners kiezen zelf of zij willen deelnemen. De inzet van het versnellingsteam is om, als de pilot halverwege 2020 een succes blijkt, deze op te schalen naar ongeveer 1000 adressen.

(2) Typologiebenadering

De tweede belangrijke versnellingsmaatregel is de typologiebenadering. De planning van juli 2019 gaf aan dat uiterlijk 1 januari 2020 de eerste vier typologieën in uitvoering zouden zijn. Inmiddels valt deze versnellingsmaatregel uiteen in twee delen: een aanpak in ontwikkeling door de NCG en een aanpak die door TNO wordt ontwikkeld.

In het eerste deel werkt de NCG met drie categorieën woningen, te weten rijwoningen met grote gevelopeningen, 'krimpjes' (specifiek type arbeiderswoning) en de Oldambtster boerderij. De aanpak voor de eerste categorie woningen (de rijwoningen) is inmiddels gevalideerd door de technische commissie van de NCG. Met pilots ten aanzien van deze categorie is de NCG inmiddels gestart. Het gaat daarbij om ongeveer 200 rijwoningen. NCG wil ook op korte termijn starten met een pilot van ongeveer 60 krimpjes. Uit de verkregen informatie van de NCG blijkt niet wanneer de eerste pilots naar verwachting zullen zijn afgerond.

Het tweede deel is de ontwikkeling van typologieën door TNO. Voor elk van de typologieën zal een standaardpakket aan maatregelen worden vastgesteld. De typologieën en bijbehorende maatregelenpakket zullen gevalideerd worden door het Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG).

De eerste twee door TNO ontwikkelde typologieën zijn gereed en worden op het moment van schrijven gevalideerd door het ACVG. De NCG hoeft niet te wachten op het ACVG voor de uitvoering van de twee TNO-typologieën. De voorbereiding voor het toepassen van de typologieën kan dus lopende de validatie gewoon verder gaan. Naar verwachting van EZK zal het ACVG de validatie binnen enkele weken afronden.

De overige typologieën zijn volgens de planning van de NCG in de loop van 2020 gereed. Het versnellingsteam en de NCG geven aan dat na validatie het gebruik van typologieën wordt vastgelegd in wet- en regelgeving.

(3) Versnelling reguliere procedure

De NCG heeft in 2019 een aantal maatregelen getroffen om, in afwachting van de hiervoor beschreven versnellingsmaatregelen, de reguliere procedure van opname, beoordeling en uitvoering te versnellen.

Als opdrachtgever van de ingenieursbureaus die gebouwen beoordelen en versterkingsadviezen opstellen, stuurt de NCG via nieuwe contracten nadrukkelijk op snelheid en inhoud van beoordelingen. Waar dat mogelijk is, stelt de NCG minder eisen aan de beoordelingen en ligt de nadruk op de versterkingsmaatregelen. Verder heeft de NCG ingezet op minimalisatie van overdrachten tussen partijen. Ingenieursbureaus plannen nu bijvoorbeeld zelf de opnames die zij doen en hebben zelf de regie over herstelwerk na uitgebreide inspecties. Duidelijkere communicatie is ook een speerpunt van de NCG. De NCG geeft aan dat de communicatie met bewoners is verbeterd om misverstanden te voorkomen.

Bij versnelling van reguliere procedure hoort ook vereenvoudiging van de vergunningverlening. De NCG heeft een aantal afspraken en werkprocessen van CVW over te nemen die gericht zijn op versnelling van het proces van vergunningverlening. Doel is dat gemeenten voorafgaand aan ontvangst van de vergunningaanvraag al volledig op de hoogte zijn van alle relevante aspecten en dat eventuele discussiepunten voor zover mogelijk al voor indiening zijn opgelost.

Ook geeft de NCG aan met alle aardbevingsgemeenten (uitgezonderd de gemeente Groningen) afspraken gemaakt te hebben over vergunningverlening, toezicht en handhaving. De NCG zorgt dat vergunningaanvragen volledig zijn en kwalitatief op orde. Daardoor hoeft het bevoegd gezag niet alle individuele vergunningaanvragen gedetailleerd te toetsen, maar kan het bevoegd gezag zich beperken tot steekproeven.

Daarnaast heeft de NCG de Ontheffing Wet Natuurbescherming overgenomen voor het bouwkundig versterken van woningen en andere gebouwen in het aardbevingsgebied in Groningen zodat niet voor elk project opnieuw een vergunning of ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

SodM begrijpt dat de vereenvoudiging van de omgevingsvergunning ook wordt geadresseerd in de Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen en in het Bouwakkoord.

(4) Bouwakkoord

De praktijkaanpak en de typologiebenadering beogen met name versnelling in het opname- en beoordelingsproces te brengen. Om de opgeleverde beoordelingen uit te kunnen voeren en de capaciteit in de uitvoeringsfase te vergroten, zal de bouwwereld eerder en intensiever betrokken worden bij het versterkingsproces.

Op het moment van schrijven wordt de laatste hand gelegd aan een set van afspraken tussen het ministerie van BZK, de regio, de NCG en de regionale bouwers over de uitvoering van de eerste versterkingsadviezen, de eerste fase van de praktijkaanpak en het opzetten van het bedrijfsbureau. Een uitvoeringsteam zal dit proces ondersteunen en de financiën, het mandaat van het bedrijfsbureau, de randvoorwaarden en de communicatie verder uitwerken. Dit werk vormt de eerste fase van het bouwakkoord. Parallel aan dit traject worden gesprekken gevoerd met onder andere Bouwend Nederland en gewerkt aan een brede marktbenaderingsstrategie voor de langere termijn. Deze strategie moet flexibele uitvoering mogelijk maken binnen de kaders van de publieke aanbesteding

In het versnellingspakket staat aangekondigd dat begin februari 2020 een bedrijfsbureau wordt opgericht bestaande uit vertegenwoordigers van zes regionale bouwbedrijven. Het bedrijfsbureau heeft tot doel de uitvoering van liggende versterkingsadviezen snel op gang te brengen en versnelling toe te passen.

(5) Gebruik dreigingskaarten voor seismische risico's

SodM heeft de minister geadviseerd om snel gebruik te gaan maken van enkele nieuwe inzichten die (inmiddels al geruime tijd) voorhanden zijn. Om te voorkomen dat onnodig zware versterkingsmaatregelen genomen worden, is het nodig om beoordelingen uit te voeren op basis van de seismische dreiging die berekend is op basis van de afgenomen risico's door de versnelde afbouw van de gaswinning. Onnodige of onnodig zware maatregelen moeten vanuit het oogpunt van veiligheid vermeden worden. Door onnodige of te zware maatregelen zou de versterkingsopgave langer duren dan noodzakelijk, gegeven de beperkte capaciteit in beoordeling en uitvoering. Bovendien moet voorkomen worden dat bewoners belast worden met onnodige ingrepen aan hun huis.

Op dit moment worden gebouwen nog beoordeeld op basis van de dreiging zoals berekend op basis van het afbouwpad van maart 2018. Met de afgenomen dreiging naar aanleiding van het versnelde afbouwpad van begin 2019 wordt nu nog geen rekening gehouden. Wel wordt op dit moment gewerkt aan nieuwe dreigingskaarten. Eerst wordt hiertoe mede op basis van het afgelopen september fors verder versnelde afbouwpad de verwachte dreiging gedurende de komende jaren uitgerekend. Vervolgens moeten op basis daarvan nieuwe dreigingskaarten gemaakt worden en de tools waarmee de beoordelaars werken aangepast worden.

Wel laat de NCG - op advies van SodM - de beoordeling van gebouwen op basis van de NPR uitvoeren met gebruikmaking van tijdvak 2 (2020-2023). Hierdoor wordt in enige mate rekening gehouden met het dalende seismische risico.[12]

[12] https://www.sodm.nl/binaries/staatstoezicht-op-de-mijnen/documenten/brieven/2019/10/10/advies-over-de-te-gebruiken-seismische-dreiging-bij-de-versterking-van-gebouwen-in-groningen/DOMUS-19238331-v7-Advies_over_te_gebruiken_tijdvak_bij_de_beoordelingen_i_h_k_v__NPR_2018___Geredigeerd.pdf.

(6) Benutten laatste inzichten omtrent sterkte van gebouwen

In haar advies van 26 juni 2019 vroeg SodM aandacht voor het van belang om nieuwe inzichten snel te verwerken in de Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998 (hierna: NPR), zodat de laatste inzichten in de afnemende seismische dreiging en alle beschikbare kennis over Groningse gebouwen worden benut. Door de laatste kennis mee te nemen in de NPR wordt bijvoorbeeld ook de op sommige punten aanwezige conservatisme in de NPR zoveel mogelijk teruggedrongen. Een voorbeeld hiervan is aangedragen door TNO in haar advies voor het vaststellingsbesluit 2019-2020 (kenmerk AGE 19-10.025) met betrekking tot de uit-het-vlak capaciteit van metselwerk-wanden. In haar advies van 19 december 2019 herhaalde SodM haar eerdere adviezen inzake het verbeteren van de NPR, refereerde daarbij naar het door TNO aangebrachte punt en benadrukte dat het voor de veiligheid belangrijk is om beoordelingen van gebouwen te laten uitvoeren op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten.

De relevantie van de zo goed mogelijk bepalen van de capaciteit van metselwerk wanden blijkt uit het volgende. Voor in-het-vlak capaciteit van metselwerk wanden is in 2015 een kalibratie uitgevoerd. Deze kalibratie leidde ertoe dat voor dit specifieke onderdeel in veel gebouwen significant minder zware versterkingsmaatregelen genomen hoefden te worden om aan de veiligheidsnorm te voldoen. Dit inzicht is opgenomen in de NPR9998, versie 2018.

Eenzelfde kalibratie is ook uitgevoerd voor de uit-het-vlak capaciteit van metselwerk wanden (out-of-plane). Deze kalibratie was gereed, vlak ná het vaststellen van NPR9998, versie 2018. Tot op heden zijn de uitkomsten van deze kalibratie echter nog niet opgenomen in Annex H van de NPR9998 dan wel als toevoeging opgenomen in het veiligheidsbeleid van de minister van EZK. De verwachting van TNO is dat het gebruikmaken van deze kalibratie opnieuw impact zal hebben op de te nemen veiligheidsmaatregelen.

(7) Batch 1581 en 3260

SodM heeft in haar adviezen van 28 mei 2019 (Westerwijtwerd-advies) en 26 juni 2019 (voortgangsverslag versterking) aangedrongen op het direct in uitvoering brengen van gebouwen uit de batches 1581 en 3260 met een verhoogd en licht verhoogd risicoprofiel.

Van de batch 3260 met een (licht) verhoogd risicoprofiel waren een aantal adressen al beoordeeld, en een aantal nog niet. SodM heeft geadviseerd om voor panden met een versterkingsadvies met de bewoners gesprekken te starten over het versterken van de panden. Van januari tot juni hebben hiernaast nog 164 adressen uit deze groep een versterkingsadvies ontvangen. Van de andere groep daarna zijn er nog maar twee panden uit deze batch beoordeeld.

Voor de gebouwen in beide batches met een normaal risicoprofiel adviseerde SodM een afweging te maken op basis van een steekproef. De NCG had gepland beide steekproeven in Q3 van 2019 af te ronden. In november heeft de NCG de steekproef voor batch 1581 afgerond, en besloten deze gebouwen met een normaal risicoprofiel te versterken zonder herbeoordeling. Van de steekproef voor batch 3260 is de voorbereiding door de NCG gestart.

(8) Ruim mandaat NCG

In haar voortgangsverslag over de versterking van 26 juni 2019 heeft SodM de minister van EZK geadviseerd om aan de NCG een ruim mandaat en bevoegdheden te geven en te zorgen voor een éénduidige sturing en organisatie. Ook gaf SodM aan dat de afspraken over aansturing, organisatie, en financiering van de versterkingsoperatie (de zogenaamde *governance*) eenvoudiger moet om tot voldoende snelheid te komen. Daarmee beoogde SodM te voorkomen dat discussies tussen het rijk en de regio tot vertraging zouden leiden en te stimuleren dat de vele beslissingen die nog nodig zijn niet door de bestuurlijke opdrachtgevers maar zo dicht mogelijk op de daadwerkelijke uitvoering genomen kunnen worden.

In de tweede helft van 2019 hebben NCG en de andere partijen bewust de keuze gemaakt om een aantal initiatieven (zoals de praktijkaanpak) vanuit het versnellingsteam vorm te geven en niet door de NCG (hetgeen passend zou zijn gegeven het beoogde ruime mandaat). Partijen geven aan dat deze keuze is gemaakt omdat de NCG aangaf nog niet klaar te zijn om alle versnellingsinitiatieven zelf vorm te geven. Daarbij geven betrokken partijen in het versnellingsteam aan dat, terwijl begin 2019 de NCG nog aangaf dat de 'goede onderlinge samenwerking en vertrouwen nog te wensen over liet', de samenwerking in de afgelopen periode duidelijk verbeterd is. Alle partijen in het versnellingsteam geven aan dit te herkennen en waarderen. Zowel de keuze om de vormgeving vanuit het versnellingsteam aan te sturen alsook de eerdergenoemde keuze om pilots zorgvuldig voor te bereiden voordat begonnen wordt, betekende dat naast discussiepunten omtrent veiligheidsbeleid ook discussiepunten omtrent de operationele vormgeving van de pilots in het versnellingsteam besproken en besloten werden.

Om zo goed mogelijk de taken en verantwoordelijkheden horende bij het ruime mandaat uit te kunnen gaan voeren, heeft de NCG de afgelopen periode haar organisatie beter toegesneden op de opgave en per 1 januari 2020 uitgebreid. Er is gewerkt aan het inrichten van een uitvoeringsorganisatie op drie dimensies: organisatie, IT en het uitvoering kunnen geven aan de versterkingsoperatie. Naar aanleiding van het kabinetsbesluit om de versterking in het publieke domein te brengen, is het Centrum voor Veilig Wonen (CVW) per 31 december 2019 opgeheven. Het CVW heeft de dossiers aan de NCG overgedragen en een deel van de CVW-medewerkers zijn in de NCG gaan werken. De NCG geeft aan nog doende te zijn de organisatie zo vorm te geven dat de versterkingsopgave goed kan worden uitgevoerd.

Het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen wordt momenteel definitief gemaakt. Het voorstel biedt meer duidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden van de diverse betrokken partijen voorheen het geval was. In de reactie op het wetsvoorstel die SodM op 19 november 2019 heeft gegeven, merkt SodM op dat het mandaat van de Nationaal Coördinator Groningen juist wordt ingeperkt ten opzichte van het geadviseerde ruime mandaat.[13] De mogelijkheid om zelfstandig te beslissen over keuzes die de voortgang van de versterkingsopgave kunnen versnellen, wordt ingeperkt. Voordat de NCG een versnellingsmaatregelen kan uitvoeren, moet hij goedkeuring krijgen van het ACVG. SodM onderkent in haar reactie op het wetsvoorstel dat het ACVG een nuttige rol kan hebben, maar dat zij die rol ook kan vervullen bij verantwoording achteraf.

[13] Kenmerk: 19275409.

2.3 Voortgang kennisontwikkeling, verbetering informatievoorziening en integrale aanpak schade en versterken

Voor een goed verloop van de versterking zijn een aantal onderwerpen van belang:

(1) Een solide informatiebasis en daarmee informatievoorziening aan alle stakeholders;
(2) Een op daadwerkelijk beschikbare capaciteit gebaseerde en voldoende gedetailleerde planning met daarin te behalen mijlpalen. Een solide informatiebasis en planning zijn bovendien essentieel om helder en navolgbaar naar burgers te communiceren met betrekking tot de voortgang.
(3) De mogelijkheid voor bewoners om hun woning te laten opnemen en beoordelen voor zover deze niet al onderdeel is van de versterkingsopgave (‘opname op verzoek´). Zowel de communicatie als opname op verzoek zijn belangrijk om het vertrouwen in de versterking te vergroten.
(4) Zorgen voor een integrale aanpak van schadeherstel en versterking.
(5) Kennisontwikkeling over de seismische risico’s van het Groningenveld op lange termijn.

(1) Informatievoorziening

Om de voortgang van de versterking te kunnen beoordelen is een goede dataregistratie essentieel. De NCG is in een vergevorderd stadium met de dataregistratie. De beschikbare data is voor een belangrijk deel afkomstig uit de registratiesystemen van het CVW en sloot niet goed aan op de eisen van de NCG. Bovendien was een belangrijk deel van de data incompleet. Voor duizenden adressen waren handmatige correcties nodig om ze voor het NCG-dashboard bruikbaar te maken. In de afgelopen periode heeft de NCG grote inspanningen geleverd om de dataregistratie op orde te krijgen. Door deze correcties is de kwaliteit van de beschikbare data sterk verbeterd. Op dit moment ziet SodM nog slechts kleine afwijkingen in de aantallen adressen die zijn weergegeven in de laatste versie van het dashboard. Ook is de aansluiting met de lokale plannen van aanpak – in ieder geval voor wat betreft de aantallen adressen – te maken. De NCG geeft aan dat zij werkt aan het opstellen van extra indicatoren op basis waarvan eind april een uitgebreider dashboard beschikbaar zal zijn. In de begeleidende brief bij het versnellingspakket van 23 januari 2020 staat vermeld dat het publieke dashboard vooruitlopend op uitbreiding maandelijks zal worden gepubliceerd op de website van de NCG. Dit is inclusief de uitsplitsing naar gemeente. Voor wat betreft de planning is van belang dat de NCG sinds 6 januari 2020 een planningssysteem heeft voor de sturing op de ingenieursbureaus.

(2) Meerjarig Versterkingsplan

Gemeenten geven als opdrachtgever richting aan de uitvoering van de versterkingsoperatie. Zij doen dit door middel van het opstellen van lokale plannen van aanpak. Hierin stellen gemeenten vast hoeveel en welke adressen binnen de gemeente per jaar opgenomen, beoordeeld en uitgevoerd kunnen worden. Om te waarborgen dat plannen van aanpak zijn afgestemd op elkaar en op de beschikbare capaciteit, stellen gemeenten een meerjarig versterkingsplan (MJVP) op. Het MJVP vormt de gezamenlijke visie van gemeenten op het verloop van de operatie. Uiteindelijk kan er met het MJVP ook meer inzicht worden geboden aan bewoners in wanneer zij aan de beurt zijn. De NCG speelt hierin een faciliterende rol, bijvoorbeeld door de status en planning van de gemeentelijke werkvoorraden inzichtelijk te maken. SodM heeft de concept-plannen van aanpak van de gemeenten

beoordeeld in het eerste kwartaal van 2019. De definitieve beoordeling kan pas plaatsvinden als deze plannen onderling zijn afgestemd en zijn gerelateerd aan de beschikbare capaciteit.

Het versnellingsteam heeft daarnaast een voorstel ontwikkeld voor een prioriteringsmechanisme in de uitvoering en stelt voor de volgende categorieën adressen prioritering te hanteren: i) adressen met de zwaarste versterkingsmaatregelen (meest onveilig), ii) adressen die lang wachten, iii) schrijnende gevallen of waar sprake is van maatschappelijke ontwrichting en iv) logische clusters. Dit voorstel wordt meegenomen in het proces met betrekking tot het opstellen van het MJVP. Thans is voorzien om dit mechanisme als onderdeel van het MJVP aan te bieden aan het Versterkings Overleg Groningen (VOG) in het tweede kwartaal van 2020.

(3) Opname op verzoek

In 2018 is afgesproken dat aan burgers de mogelijkheid zou worden geboden om hun huis te laten opnemen voor zover het niet al onderdeel was van de versterkingsopgave. Volgens de planning van de NCG zal het loket voor 'opname op verzoek' op 1 maart 2020 worden geopend. De NCG heeft capaciteit voor 500 opnames op verzoek en bij gebleken urgentie eventueel voor 250 extra beoordelingen via dit loket in 2020.

(4) Integrale aanpak schade en versterking

In reactie op het besluit versterking gebouwen Groningen en in haar Voortgangsverslag van de versterking huizen en afbouw van de gaswinning in Groningen adviseerde SodM om te komen tot een crisisaanpak onder eenduidige aansturing voor schade-afhandeling en versterking samen.[14]

In september 2019 hebben TCMG en NCG een convenant gesloten voor situaties waarin schadeherstel en versterking gecombineerd aangepakt moeten worden. Zij hebben een projectteam opgezet om een dergelijke gecombineerde aanpak mogelijk realiseren. SodM heeft begrepen dat inmiddels een pilot is gestart met een beperkt aantal woningen die op deze wijze aangepakt wordt.

(5) Kennisontwikkeling over de seismische risico's op lange termijn

De regio wijst in haar brief[15] van 5 november 2019 aan de minister van EZK op het belang van voortzetting van onderzoek naar de seismische risico's en van vastlegging van afspraken omtrent de kennisontwikkeling over de seismische risico's op lange termijn. Op dit moment is niet duidelijk hoe de kennisontwikkeling door de NAM geborgd is.

[14] https://www.sodm.nl/sectoren/gaswinning-groningen/documenten/rapporten/2019/06/26/voortgang-van-de-versterkingsopgave-en-de-afbouw-van-de-gaswinning.
[15] Kenmerk: 2019-092733/44/A.25.

3. Beoordeling voortgang

In dit hoofdstuk geeft SodM een beoordeling van de voortgang van de versterking zoals in het vorige hoofdstuk beschreven. Deze beoordeling wordt gedaan in het licht van de urgentie en omvang van de versterkingsopgave, de in juli 2019 aangegeven deadlines per maatregel en de adviezen van SodM van juni 2019. Paragraaf 3.1 geeft een beoordeling van de voortgang van de versterking op basis van de feiten zoals beschreven in het vorige hoofdstuk (paragraaf 2.1), in paragraaf 3.2 en 3.3 worden de voortgang van de versnellingsmaatregelen en de voortgang van de overige verbeteringsmaatregelen beoordeeld. Dit hoofdstuk sluit af met een samenvattende beoordeling in paragraaf 3.4.

3.1 Beoordeling voortgang versterking in aantallen

Het oogmerk om de versterkingsoperatie te versnellen is ten dele gerealiseerd. Om deze beoordeling goed te kunnen duiden moet onderscheid gemaakt worden tussen de processtappen van opnemen en beoordelen enerzijds en het daadwerkelijk versterken van die gebouwen die dat nodig hebben anderzijds. De stappen van opnemen en beoordelen zijn essentieel omdat niet eenvoudig vast te stellen is of een gebouw aan de veiligheidsnormen voldoet. De beoordelingen in het verleden hebben geleid tot de conclusie dat veruit de meeste gebouwen versterkt moeten worden. Echter, nu het kabinet uit veiligheidsoverwegingen de gaswinning in versneld tempo terugbrengt naar nul, is de verwachting dat in de komende jaren in toenemende mate uit beoordeling zal blijken dat gebouwen niet of in mindere mate versterkt hoeven te worden.

Opnemen en beoordelen van gebouwen

In de voortgangsrapportage van juni 2019 lieten de voortgangscijfers zien dat ten opzichte van de jaren ervoor de snelheid van opnemen en beoordelen van adressen sterk teruggelopen was. Dit terwijl de urgentie van het veiligheidsvraagstuk nog altijd aanwezig was. De beving bij Westerwijtwerd heeft deze urgentie onderstreept. Het ziet ernaar uit dat de versnellingsmaatregelen hebben bijgedragen om deze situatie te kenteren. De snelheid van met name opnemen maar ook beoordelen is in de tweede helft van 2019 weer flink toegenomen. Tegelijkertijd is deze snelheid nog niet terug op het oude niveau van de jaren ervoor. Bovendien is deze snelheid naar het oordeel van SodM onvoldoende in het licht van de omvang van de opgave. Immers, er moeten nog ruwweg elf duizend adressen opgenomen en beoordeeld worden en er moeten nog ruwweg achtduizend adressen beoordeeld worden. In totaal moeten er dus ruwweg 19 duizend adressen beoordeeld worden. Dit is maatgevend omdat de beoordelingscapaciteit op dit moment de flessenhals vormt. Bij de huidige beoordelingssnelheid van bijna 2.500 per jaar, zou het nog zo'n 8 jaar duren voordat de huidige werkvoorraad beoordeeld is. Dat is niet acceptabel. Deze beoordelingen zouden uiterlijk 2023 gerealiseerd moeten zijn. De maatregelen om de beoordelingscapaciteit de vergroten zijn daarom essentieel.

Versterken van gebouwen

In de voorgangsrapportage van juni 2019 lieten de voortgangscijfers ook zien dat het aantal adressen dat versterkt was opgeleverd, toegenomen was ten opzichte van de jaren ervoor: tot juni 2019 waren iets minder dan 400 adressen opgeleverd. De recente cijfers tonen dat in de tweede helft van het jaar er nog maar een klein aantal adressen versterkt is opgeleverd, namelijk ongeveer 100 adressen. De toename in de eerste helft van 2019 kan verklaard worden door dat de projecten die in de periode vóór 2019 gestart waren tot oplevering kwamen. Omdat de snelheid van versterken in de jaren ervoor gestaag groeide was het aantal adressen dat begin 2019 werd opgeleverd hoger dan in

de jaren ervoor.[16] Mede doordat het opstarten van nieuwe projecten in 2018 tijdelijk tot stilstand kwam, kwamen er in de tweede helft van 2019 beduidend minder projecten tot oplevering.

De snelheid van versterken die over geheel 2019 is gerealiseerd (zo'n 500 adressen) is naar verwachting bij verre niet voldoende om de vermoedelijke versterkingsopgave te realiseren. Totdat het grootste deel van de beoordelingen van gebouwen gedaan zijn, is het nog onduidelijk hoeveel gebouwen in Groningen uiteindelijk versterkt moeten worden. Echter, op dit moment zijn er ruim 5.000 adressen die wachten op versterking. Met de huidige snelheid zou dit meer dan tien jaar duren. Dat is niet acceptabel. Maatregelen om te zorgen dat de uitvoeringscapaciteit fors toeneemt zijn daarom essentieel.

3.2 Beoordeling voortgang versnellingsmaatregelen

In de komende paragrafen worden de versnellingsmaatregelen beoordeeld die in het vorige hoofdstuk staan beschreven.

(1) Praktijkaanpak

De NCG heeft de oorspronkelijke ambitie om in september met een pilot aan te vangen en de uitrol te starten in het eerste kwartaal van dit jaar niet kunnen realiseren. Gegeven de urgentie en omvang van de opgave is de voorbereidingstijd van de pilot van ruim een half jaar lang te noemen. SodM begrijpt de keuze om de pilot zorgvuldig voor te bereiden alvorens te starten, vanwege de wens om snel op te kunnen schalen. Het versnellingsteam verwacht dat de praktijkaanpak na opschaling in belangrijke mate de versterkingscapaciteit kan verhogen. SodM vermoedt echter dat tijdens de uitvoering van de pilot nog veel aandachtspunten op zullen komen die in de voorbereiding niet voorzien zijn – zoals dat gebruikelijk is bij complexe projecten waar nog niet veel ervaring mee is. De komende periode zal moeten uitwijzen of de zorgvuldige voorbereiding zich doorvertaalt naar een succesvolle uitvoering en opschaling van deze versnellingsmaatregel. Het is naar het oordeel van SodM belangrijk dat de uitvoering nu met kracht ter hand wordt genomen en werkenderwijs snel de omhoogkomende problemen opgelost worden en de geleerde lessen opgenomen worden in een opschalingsplan dat parallel aan de uitvoering van de pilot ontwikkeld kan worden.

(2) Typologiebenadering

De ambitie om een aanpak van typologieën in Q4 gereed te hebben, is grotendeels gerealiseerd. De ambitie om in januari 2020 vier typologieën in uitvoering is ten dele gerealiseerd. De NCG heeft een aanpak op basis van drie typologieën vormgegeven en is inmiddels gestart met één pilot. Een tweetal pilots moet nog volgen. De typologie-aanpak zoals ontwikkeld door TNO is grotendeels gereed. Voor twee typologieën kan de uitvoering in principe starten.

SodM vindt de typologie-aanpak belangrijk omdat hiermee na opname veel sneller kan worden bepaald welke maatregelen moeten worden genomen voor versterking. De aanpak maakt veel efficiënter gebruik van de schaarse beoordelingscapaciteit. Of de verschillende aanpakken ook goed werken in de praktijk moet nog blijken. Het zo snel mogelijk starten van pilots is daarom essentieel: deze leveren de ervaring op waarmee de aanpak waar nodig verbeterd kan worden en op basis

[16] Zie ook tabel 4-1 op pagina 24 van het eerste voortgangsverslag van SodM ('Voortgang van de versterkingsopgave en de afbouw van de gaswinning', juni 2018).

waarvan de aanpak grootschalig toegepast kan worden. Voorkomen moet worden dat het wachten op validatie van het ACVG vertragend werkt voor de uitvoering van de pilot. SodM begrijpt van EZK dat de NCG kan starten met de twee typologieën die klaarliggen, terwijl het ACVG de validatie uitvoert.[17] SodM begrijpt voorts dat de intentie is om het ACVG parallel aan de NCG te laten werken. Het zou hieraan dienstig zijn om de aanstaande wetwijziging op dit punt aan te scherpen en verhelderen.

(3) Versnelling reguliere procedure

De tijdige realisatie van de versnelling van de reguliere procedure is een belangrijke stap. Het versnellingsteam heeft hiermee belangrijke stappen gezet in de realisatie van haar in juli geformuleerde ambitie. Voortzetting van de vereenvoudiging van procedures is van belang. De effecten van de versnelling van de reguliere procedure zijn op dit moment nog niet bekend, maar het is aannemelijk dat deze maatregelen een bijdrage zullen leveren aan de versnelling van het opnemen en beoordelen van gebouwen.

SodM heeft nog geen systematisch onderzoek kunnen doen naar de effectiviteit van de communicatie met bewoners en naar de verantwoordelijkheidsverdeling tussen NCG en gemeenten voor communicatie met de bewoners. Uit gesprekken van SodM met bewoners komt wel naar voren dat de communicatie op korte termijn verbetering vraagt. Deze bewoners geven aan dat er niet (goed) gecommuniceerd wordt over het niet halen van planningen of niet nakomen van afspraken. Als voorbeeld wordt de communicatie rondom het loket voor ‘Opname op verzoek’ genoemd. Ook is het voor bewoners waarmee SodM gesproken heeft niet duidelijk op basis van welke criteria woningen uitgekozen worden voor een pilot, en wat zij kunnen doen om hiervoor in aanmerking te komen. Het verbeteren van de communicatie met bewoners zou onderdeel kunnen zijn van maatregel 14 uit het maatregelenpakket ‘Overkoepelend versterkingsproces: verbeteren regie bewoners’.

(4) Bouwakkoord

Het bouwakkoord is een essentiële maatregel om de uitvoeringscapaciteit in de uitvoeringsfase te vergroten. SodM heeft op dit moment nog onvoldoende informatie om de effectiviteit van het bouwakkoord en de bijdrage die zij kan leveren aan de versterking te beoordelen.

(5) Gebruik dreigingskaarten voor seismische risico’s

Voor de beoordelingen die ingenieursbureaus in opdracht van de NCG uitvoeren, worden de dreigingskaarten van 2018 gebruikt. Deze dreigingskaarten zijn gebaseerd op het afbouwpad van het kabinet zoals bekend gemaakt in maart 2018. Dit is al geruime tijd een verouderd scenario. Al in het voorjaar van 2019 had de opdracht gegeven kunnen worden om op basis van het versnelde afbouwpad van het kabinet van maart 2019 nieuwe dreigingskaarten te maken. Daarmee had vanaf de zomer 2019 met deze nieuwe inzichten gewerkt kunnen worden. Vanuit het oogpunt van veiligheid acht SodM dit onverstandig. Zeker nu afgelopen september het kabinet besloten heeft om al in 2022-2023 de gaswinning in Groningen te stoppen (uitgaande van een gemiddelde winter), vereist de versterkingsoperatie ook op dit punt urgentie. Het is nu essentieel dat tijdig de in maart

[17] SodM adviseert voor de pilot gebruik te maken van dezelfde dreigingskaart en hetzelfde tijdvak (gebaseerd op GMMV5, tijdvak 2) waar thans mee wordt gewerkt in de NPR.

beschikbare dreigings- en risicoberekeningen omgezet worden in dreigingskaarten zodat uiterlijk vanaf 1 juli de beoordelingen uitgevoerd kunnen worden met deze nieuwe inzichten. Daarmee wordt voorkomen dat gebouwen die wél versterkt moeten worden, onnodig wachten op versterkingsactiviteiten die voor de veiligheid niet meer nodig zijn. Bovendien wordt dan voorkomen dat bewoners belast worden met onnodige ingrepen aan hun huis.

(6) Benutten laatste inzichten omtrent sterkte van gebouwen

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 zijn tot op heden de uitkomsten van de kalibratie van het out-of-plane gedrag van metselwerk wanden nog niet opgenomen in Annex H van de NPR9998, noch als toevoeging opgenomen in het veiligheidsbeleid van de minister van EZK. Vanuit het oogpunt van veiligheid acht SodM dit bijzonder onverstandig nu de experts inschatten dat deze kalibratie impact zal hebben op de uitkomsten van de beoordelingen. Het gegeven dat deze nieuwe inzichten al enige tijd bekend zijn maar nog niet benut worden past niet bij de urgentie van de versterkingsoperatie. Grotere voortvarendheid en gevoel voor urgentie is nodig opdat dergelijke inzichten tijdig meegenomen worden in de versterkingsoperatie.

(7) Batch 1581 en 3260

De ambitie van de NCG om uiterlijk op 1 oktober 2019 de steekproeven van de adressen met een normaal risicoprofiel uit de batches 1581 en 3260 afgerond willen hebben is ten dele gerealiseerd. Medio oktober was de steekproef van batch 1581 afgerond en op 26 november 2019 presenteerde de NCG de uitkomsten en haar conclusie. In december is begonnen om contact op te nemen met de betreffende burgers.

De NCG inventariseert voor batch 3260 op dit moment hoeveel versterkingsadviezen er zijn en tegen welke versie van de NPR9998 deze zijn beoordeeld, zodat op basis hiervan nader kan worden besloten over hoe hiermee wordt omgegaan. SodM merkt op dat de steekproef van adressen met een normaal risicoprofiel uit batch 3260 niet in de lijst met versnellingsmaatregelen is opgenomen. SodM vindt het belangrijk dat de NCG onderzoekt waarmee de veiligheid het beste gediend is: direct naar de uitvoering brengen of herbeoordelen van adressen uit batch 3260 met een normaal risicoprofiel.

(8) Ruim mandaat voor NCG

Het ruime mandaat voor de NCG, als uitvoerder belast om te komen tot zo spoedig mogelijke versterking daar wat nodig is, is noodzakelijk om tot volle snelheid te komen. De ervaringen in de afgelopen periode illustreren het belang hiervan. Terwijl het veiligheidsbeleid en de algehele aanpak gevalideerd moet worden en inpasbaar moet zijn in de regionale randvoorwaarden, zullen in de daadwerkelijke uitvoering door de partijen die hiermee belast zijn veel problemen opgelost moeten worden. Dit vergt een aanpak van doen, snelle oplossingen realiseren voor problemen en de lessen hieruit waar nodig vertalen naar het veiligheids- en uitvoeringsbeleid – in die volgorde. Dit vereist dat de NCG (en haar uitvoeringspartners) armslag moeten hebben. Naar oordeel van SodM vereist het mandaat van de NCG zowel in opzet als uitwerking aandacht.

In opzet: Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen perkt mandaat NCG in
De procedure die het wetsvoorstel voorschrijft voor veranderingen in de reguliere procedure van de versterking, past niet bij het vereiste ruime mandaat van de NCG. Zonder de rol van het ACVG of de regio te willen ontkennen, zou de volgorde omgekeerd moeten zijn. De NCG zou zelfstandig tot nieuwe initiatieven moeten kunnen komen. Vervolgens kan zij verantwoording afleggen over de werkwijze, kan deze waar nodig gevalideerd worden en indien noodzakelijk bijgestuurd worden. Met de werkwijze die het wetsvoorstel voorschrijft zal het moeilijk zijn de grote mate van versnelling die vereist is te realiseren.

In uitwerking: rijk en regio intens betrokken bij vormgeving uitvoering
SodM kan de keuze die het versnellingsteam gemaakt heeft om in het versnellingsteam de pilot eerst zorgvuldig uit te werken en daarna uit te voeren begrijpen. Doordat deze werkwijze is gekozen is samenwerking tussen het rijk en de regio aanzienlijk verbeterd. Dat heeft erin geresulteerd dat de voorbereiding nergens is vastgelopen en dat er gezamenlijk keuzes zijn gemaakt.

Echter de komende periode als het gaat om het verder opzetten en uitvoeren van pilots, is de versnelling van de operatie ermee gediend als de NCG de vrijheid heeft en neemt om (met haar contractpartijen) een pilot op te zetten en uit te voeren. De vraagstukken die tijdens de uitvoering naar voren komen en beantwoord moeten worden voordat de pilot opgeschaald kan worden, kunnen dan met de opdrachtgevers besproken worden *terwijl de pilot in uitvoering is*. Hiermee wordt voorkomen dat deze gesprekken leiden tot vertraging in het starten van pilots en in starten van de opschaling. Een noodzakelijke voorwaarde is dat de NCG als organisatie in staat is om haar mandaat in te vullen. Het gegeven dat dit in de afgelopen jaar nog onvoldoende het geval was maakt de keuze die het versnellingsteam gemaakt heeft begrijpelijk. Het onderstreept tevens het belang en de urgentie om de NCG-organisatie waar nog nodig op sterkte te brengen.

3.3 Voortgang verbetering aanpak en informatievoorziening

(1) Informatievoorziening

Een goede informatievoorziening is van belang voor alle stakeholders, waaronder de burgers, gemeenten, EZK en BZK, Tweede Kamer en TCMG. Het zal bovendien SodM als toezichthouder in staat stellen om waar nodig de minister specifieker te adviseren over de voortgang van de versterking en de versnellingsmaatregelen.

De informatie die het dashboard van de NCG biedt, is voor dit moment voldoende goed. De ambitie van het versnellingsteam om per 1 januari 2020 een publiek dashboard beschikbaar te hebben dat iedere twee weken bijgewerkt wordt, is niet gerealiseerd. Het is belangrijk deze ambitie zo snel mogelijk waar te maken, net als de ambitie om voor eind april een uitgebreider dashboard beschikbaar te hebben

Een snelle verbetering van de informatievoorziening vormt ook de basis voor een goede communicatie: ‘Welke ambitie had NCG voor de opnames, beoordelingen en versterkingen? Is deze ambitie gerealiseerd? Zo nee, welke knelpunten liggen hieraan ten grondslag?

Op dit moment ontbreekt een opgave van de beschikbare capaciteit voor opnames, beoordelen en versterken. Deze informatie is onder andere nodig om de lokale plannen van aanpak die SodM in het voorjaar van 2019 heeft getoetst, definitief te beoordelen.

De versnellingsmaatregelen zijn cruciaal om vaart te krijgen in de versterking. SodM hecht aan een toegankelijke rapportage die mogelijk maakt om de stand van zaken per versnellingsmaatregel te volgen en mogelijk op te lossen knelpunten inzichtelijk maakt.

(2) Meerjarig Versterkingsplan

SodM hecht aan borging van een prioritering waarbij borging van de veiligheid voorop staat en het principe van 'gezond verstand' systematisch wordt toegepast. Uit het maatregelenpakket waarmee het BOG heeft ingestemd op 23 januari 2019 blijkt dat aan hiervoor een mechanisme zal worden ontworpen ten behoeve van de procedure die leidt tot een MJVP.

(3) Opname op verzoek

De 'opname op verzoek' wordt bewoners al langer in het vooruitzicht gesteld zonder dat deze gerealiseerd is. Vanuit dat perspectief is het naar het oordeel van SodM belangrijk om zo snel mogelijk deze toezegging gestand te doen. SodM begrijpt dat daarmee nu gestart wordt.

Vanuit het perspectief van veiligheid is het daarnaast in algemene zin relevant om te toetsen of voor een steekproef van de adressen die geen onderdeel uitmaken van de versterkingsopgave van ruwweg 26.000 adressen aan de veiligheidsnorm voldoen.

(4) Integrale aanpak schade en versterking

Het feit dat TCMG en NCG aan de slag zijn gegaan om schadeherstel en versterking integraal aan te pakken is een belangrijke stap. Het convenant van TCMG en NCG laten zien dat zij doordrongen zijn van de relevantie van een integrale aanpak. Bewoners wachten bijvoorbeeld met onderhoud aan de woning en aarzelen bij schadeherstel als zij nog geen duidelijkheid hebben omtrent de noodzaak en aard van versterkingsmaatregelen.

SodM ziet individuele gevallen waarin versterkingsmaatregelen in combinatie met meervoudige schade vragen om de combinatie van complexer, duurzaam schadeherstel met de vereiste versterkingsmaatregelen. De minister van EZK gaf in zijn kamerbrief van 2 april 2019 aan dat circa 10% van het totaal aan schademeldingen complexe schade betreft.[18] Het is niet goed in te schatten welk deel van de complexe schades samengaat met de noodzaak tot versterking en dus integraal moet worden aangepakt. SodM sluit niet uit dat het gaat om enkele duizenden gevallen. Dat betekent dat de prille start met een pilot voor een integrale aanpak met meer kracht en volume aangepakt mag worden. En dat parallel daaraan de uitrol op grotere schaal voorbereid wordt. De vraag die dan eveneens beantwoord moet worden is in hoeverre de huidige opzet van twee gescheiden instituten een effectieve integrale aanpak op schaal mogelijk maakt.[19]

[18] Kenmerk: DGBI/ 19073478.
[19] https://www.sodm.nl/sectoren/gaswinning-groningen/documenten/rapporten/2019/06/26/voortgang-van-de-versterkingsopgave-en-de-afbouw-van-de-gaswinning (p. 30).

(5) Kennisontwikkeling over de seismische risico's op lange termijn

SodM vindt de kennisontwikkeling over de seismische risico's van het Groningenveld op lange termijn essentieel. Deze kennisontwikkeling is belangrijk voor het begrip van mogelijke effecten op de gebouwen en daarmee voor de versterkingsopgave. De regio wijst in haar brief[20] van 5 november 2019 aan de minister van EZK terecht op het belang van voortzetting van onderzoek naar de seismische risico's en van vastlegging van afspraken hieromtrent. Op dit moment is niet duidelijk hoe de kennisontwikkeling door de NAM geborgd is. Concrete afspraken met NAM over dat NAM blijft bijdragen aan de kennisontwikkeling en de borging van kennis ontbreken. Dit is essentieel gegeven de hoeveelheid kennis die de NAM ontwikkeld heeft en hun verantwoordelijkheid als operator.

3.4 Conclusie SodM

Het versnellingsteam is er ten dele in geslaagd om de versterkingsopgave weer verder op gang te brengen. De snelheid van opnemen en beoordelen is verhoogd. Echter, de snelheid van de versterking, zowel het opnemen en beoordelen als het uitvoeren van versterkingsmaatregelen, blijven flink achter bij wat noodzakelijk is vanuit het perspectief van veiligheid. De versnelling zelf moet daarom ook flink omhoog.

Er zijn aanzienlijke inspanningen geleverd om de randvoorwaarden te scheppen voor versnelling. In belangrijke mate zijn de juiste acties in gang gezet. De komende periode zal alles op alles gezet moeten worden om deze inspanningen tot adequaat resultaat te laten komen. De snelheid waarmee gebouwen versterkt opgeleverd worden moet dit jaar minimaal verdubbelen en het jaar daarna opnieuw. De snelheid van beoordelen zal dit jaar moeten verdubbelen naar ruwweg vier duizend adressen en nog verder moeten stijgen in de paar jaar daarna. De nieuwe inzichten met betrekking tot dreiging en sterkte van gebouwen zullen voor 1 juli van dit jaar toegepast moeten gaan worden. Als dergelijke ambities gerealiseerd worden is het voorstelbaar dat de gebouwen waarvan vastgesteld is of nog moet worden dat die versterkt moeten worden ook binnen een – in het licht van deze versterkingsopgave – redelijke termijn opgeleverd worden. De versterkingsopgave moet dan wel terugdenkend vanuit deze ambities worden aangepakt en van een concrete planning en concrete mijlpalen worden voorzien. Hierover helder kunnen communiceren is van belang voor het vertrouwen van de stakeholders.

Dit vereist een houding en werkwijze die erop is gericht dat te doen 'wat nodig is om de ambitie te realiseren'. De aanpak, het beleid en de regels kunnen dan op deze ambitie worden aangepast.

[20] Kenmerk: 2019-092733/44/A.25.

4. Adviezen

Nu het kabinet afgelopen september heeft besloten de gaswinning in Groningen al in 2022-2023 tot nul terug te brengen – uitgaande van een gemiddeld temperatuurverloop – zullen de veiligheidsrisico's eveneens versneld afnemen. De dalende veiligheidsrisico's zullen naar verwachting echter de komende jaren nog niet ertoe leiden dat de gebouwen in de regio voldoen aan de veiligheidsnorm. Wanneer dit wel het geval zal zijn, is op dit moment nog niet inzichtelijk. Op dit moment leidt de beoordeling van gebouwen nog steeds tot de conclusie dat deze versterkt moeten worden. De versterkingsoperatie blijft dan ook urgent. Deze urgentie wordt bovendien gevoed door de sociale impact van de achterblijvende voortgang van de versterkingsoperatie. Deze sociale impact uit zich onder andere in stress, gezondheidsklachten en afnemend vertrouwen in overheid en democratie. Ook werkt deze negatief door op het veiligheidsgevoel van de inwoners van Groningen.

In het afgelopen halfjaar is het versnellingsteam erin geslaagd de haperende motor van de versnellingsoperatie weer op gang te brengen: het aantal opgeleverde versterkte gebouwen in de tweede helft van 2019 is weliswaar flink teruggevallen ten opzichte van de voorgaande periode, maar het aantal opnames en beoordelingen is weer fors toegenomen. Dit is een belangrijke stap vooruit. Dat neemt niet weg dat de huidige snelheid van de versterkingsoperatie nog ver achterblijft bij de vereiste snelheid. De snelheid waarmee gebouwen beoordeeld worden moet minimaal verdubbelen en de snelheid waarmee gebouwen versterkt opgeleverd worden moet minimaal vervierdubbelen.

De uitdaging voor de NCG, de regio en beide ministeries is dan ook enorm. Terugkijkend op het afgelopen halfjaar constateert SodM dat de juiste maatregelen genomen worden, maar ook dat de snelheid en daarmee de urgentie waarmee dit gebeurt flink omhoog moet.

In mei 2019 adviseerde SodM om een crisisaanpak te hanteren.[21] Een crisisaanpak moet ervoor zorgen dat het resultaat voor de bewoners voorop staat, en dat afspraken, regels en procedures waar noodzakelijk hierop aangepast worden. De Tweede Kamer heeft in juni 2019 aan de minister van EZK gevraagd het advies van SodM integraal over te nemen en over de voortgang van ieder onderdeel van het advies ieder kwartaal te rapporteren.

In hoofdstuk 2 van deze rapportage heeft SodM de voortgang van de versterking, de versnellingsmaatregelen, en informatievoorziening en aanpak beschreven. In hoofdstuk 3 heeft SodM de voortgang beoordeeld in het licht van de urgentie en omvang van de opgave en de door SodM eerder afgegeven adviezen. Op basis hiervan en in het verlengde van haar eerdere adviezen geeft SodM een vijftal adviezen.

1. *Ga nu direct aan de slag met drie pilots die in afgelopen periode opgezet zijn. Geef de NCG en de uitvoerders de ruimte om dicht op de uitvoering beslissingen te nemen om problemen op te lossen en zorg dat waar noodzakelijk procedures en regels (tijdelijk) buiten spel gezet of aangepast worden zodat die de uitvoering van de pilot niet hinderen. Werk terwijl de pilots uitgevoerd worden aan de aanpak voor het opschalen op basis van de lessen die werkenderwijs geleerd worden*. Het gaat om de volgende drie pilots:
    a. De praktijkaanpak. De ambitie moet zijn om uiterlijk in de zomer het opschaalplan gereed te hebben en met de uitvoering ervan te starten;
    b. De typologieaanpak. Naast de gestarte pilot door de NCG gericht op rijtjeshuizen met grote gevelopeningen, start direct ook met de eerste twee door TNO ontwikkelde

[21] https://www.sodm.nl/onderwerpen/aardbevingen-groningen/documenten/brieven/2019/05/28/advies-aan-minister-nav-westerwijtwerd.

typologieën. Parallel aan de uitvoering kan het ACVG de typologieën valideren. Waar nodig kan de uitvoering bijgestuurd worden op basis van de validatieresultaten. Zorg bovendien dat uiterlijk 1 juli de overige typologieën van TNO eveneens in de uitvoering zijn.

c. De integrale aanpak van schadeherstel en versterking. Deze aanpak is nu voorzichtig gestart en mag met kracht vervolgd worden. Vergroot het aantal adressen in deze pilot.

2. *Zorg dat nu beschikbare nieuwe inzichten uiterlijk 1 juli 2020 onderdeel zijn geworden van de beoordelingsmethode, zodat uiterlijk vanaf 1 juli gebouwen op basis van deze nieuwe inzichten beoordeeld worden. Werk, om de voorspelbaarheid en navolgbaarheid te vergroten, volgens een vast, periodiek proces. Zo kunnen nieuwe inzichten in de toekomst zonder verstoring in de werkwijze worden opgenomen.* De twee inzichten die nu beschikbaar zijn en uiterlijk 1 juli opgenomen moeten zijn in de beoordelingsmethode zijn:
    a. Het versnelde afbouwpad waartoe het kabinet afgelopen september besloten heeft. De dreigings- en risicoberekeningen worden nu uitgevoerd op basis van dit besluit. De uitkomsten van deze berekeningen moeten snel omgezet worden naar de dreigingskaarten en rekentools (de zogenaamde NEN-webtool) waarmee gebouwen beoordeeld kunnen worden op basis van de NPR9998, versie 2018.
    b. De vorig jaar beschikbaar gekomen verbeterde inzichten met betrekking tot het uit-het-vlak gedrag van metselwerk wanden. Deze inzichten kunnen opgenomen worden in een aangepaste NPR9998 versie, dan wel – mocht dit niet voor 1 juli gerealiseerd kunnen worden – tijdelijk toegevoegd worden aan het veiligheidsbeleid in aanvulling op de bestaande NPR9998.

3. *Onderzoek waarmee de veiligheid het beste gediend is: direct naar de uitvoering brengen of herbeoordelen van adressen uit batch 3260 met een normaal risicoprofiel. Dit is zeker van belang nu er ruim 5000 adressen wachten op versterking en het nu nog onduidelijk is hoeveel uitvoeringscapaciteit beschikbaar komt in 2020. Het is aan de NCG te bezien waarmee de veiligheid het beste gediend is: direct versterken of herbeoordelen*.

4. *De NCG staat als uitvoeringsorganisatie primair aan de lat om de grote en complexe versterkingsopgave tijdig te realiseren. De opdrachtgevers, zowel rijk als regio, zijn verantwoordelijk om de randvoorwaarden te realiseren die een forse versnelling mogelijk maken. Deze opgave vereist, zoals SodM overig jaar mei adviseerde, een ruim mandaat voor de NCG.* In het licht van de ervaringen van het afgelopen jaar en de wet versterking die nu in procedure zit, benadrukt SodM twee punten:
    a. Om haar ruime mandaat waar te maken, moet de NCG volledig op sterkte zijn. Alles moet op alles worden gezet om de organisatie zo snel mogelijk in staat te stellen om alle onderdelen van de opgave uit te voeren, zoals het versnellen en uitvoeren van het huidige reguliere versterkingsproces, het begeleiden van bewoners, de communicatie met bewoners, de informatievoorziening en het ontwikkelen en uitvoeren van pilots en deze op te schalen.
    b. Het Adviescollege Veiligheid Groningen kan een belangrijke bijdrage leveren door te adviseren over methodologie die op korte termijn versnelling creëert in de beoordeling en versterking van panden. Het ACVG kan ook bijdragen door de NCG de ruimte te laten om de uitvoering en de huidige versnellingsmaatregelen te realiseren en pilots *achteraf* te valideren voordat zij worden opgeschaald. Verhelder op dit punt het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen.

5. *Verbeter communicatie en informatievoorziening gericht op de burgers. Het versnellingspakket benoemt terecht het verbeteren van het burgerperspectief maar verbindt daar geen tijdlijn aan en stelt bijvoorbeeld geen doelen ten aanzien van integratie met schadeafhandeling.*
    a. Ontwikkel het dashboard door en maak het continu beschikbaar. Het dashboard moet iedereen in staat stellen de voortgang van de versterking en de versnelling daarvan per gemeente, dorp en straat te volgen.
    b. Publiceer tweemaandelijks de voortgang en het effect van de versnellingsmaatregelen
    c. Zorg in aanvulling op de planning die is opgenomen in het MJVP dat ook van de versnellingsmaatregelen een planning met data van oplevering wordt gemaakt. Uit die planning kan blijken of de maatregelen uit het versnellingspakket naar verwachting voldoende zullen zijn om de vereiste snelheid te bereiken.
    d. Maak concrete afspraken met NAM dat NAM blijft bijdragen aan de kennisontwikkeling en de borging van kennis. Dit is essentieel gegeven de hoeveelheid kennis die de NAM ontwikkeld heeft en hun verantwoordelijkheid als operator.

Bovenstaande adviezen liggen in het verlengde van mogelijke verbeterpunten die SodM in het kader van deze voortgangsrapportage heeft geconstateerd. Daarnaast adviseert SodM de NCG en haar opdrachtgevers om te toetsen of de nu ingezette maatregelen leiden tot een voldoende spoedige verhoging van de capaciteit en daarmee snelheid van de versterking. Op basis van deze beoordeling moet bepaald worden of additionele maatregelen nodig zijn opdat de enorme opgave inderdaad tijdig gerealiseerd gaat worden.

De NCG, de regio en het rijk hebben afgelopen periode er hard aan getrokken om de versterking op de rit te krijgen en te versnellen. Daarbij wordt beoogd de bewoners centraal te stellen. De realiteit is dat bewoners dit lang niet altijd nog ervaren. Hiervoor is meer communicatie nodig en voldoende bewonersbegeleiding die met goede informatie het eerlijke verhaal vertelt. De praktijkaanpak biedt de mogelijkheid dat bewoners een grotere betrokkenheid krijgen en ervaren. De integratie van schadeherstel en versterking moet de onoverzichtelijke bureaucratie die burgers, zeker zij die complexe schade hebben aan hun woning, verminderen. Het maakt nog eens duidelijk dat deze manieren van werken snel tot gemeengoed in de versterking moet worden.

Uiteindelijk willen bewoners boven alles weer een normaal leven kunnen leiden. Een versterking die op snelheid is en afzienbare termijn gerealiseerd kan zijn biedt licht aan het eind van de tunnel. Om tot deze vereiste snelheid te komen is een houding en werkwijze nodig die terug redeneert vanuit de enorme opgave en doordrongen is van de urgentie ervan.

29 januari 2020
Staatstoezicht op de Mijnen
Henri Faasdreef 312 | Den Haag
T 070 379 84 00

info@sodm.nl
www.sodm.nl
@sodmnl